

Plebiscyt na Górnym Śląsku. — Drugi dzień głosowania

Volksabstimmung in O...

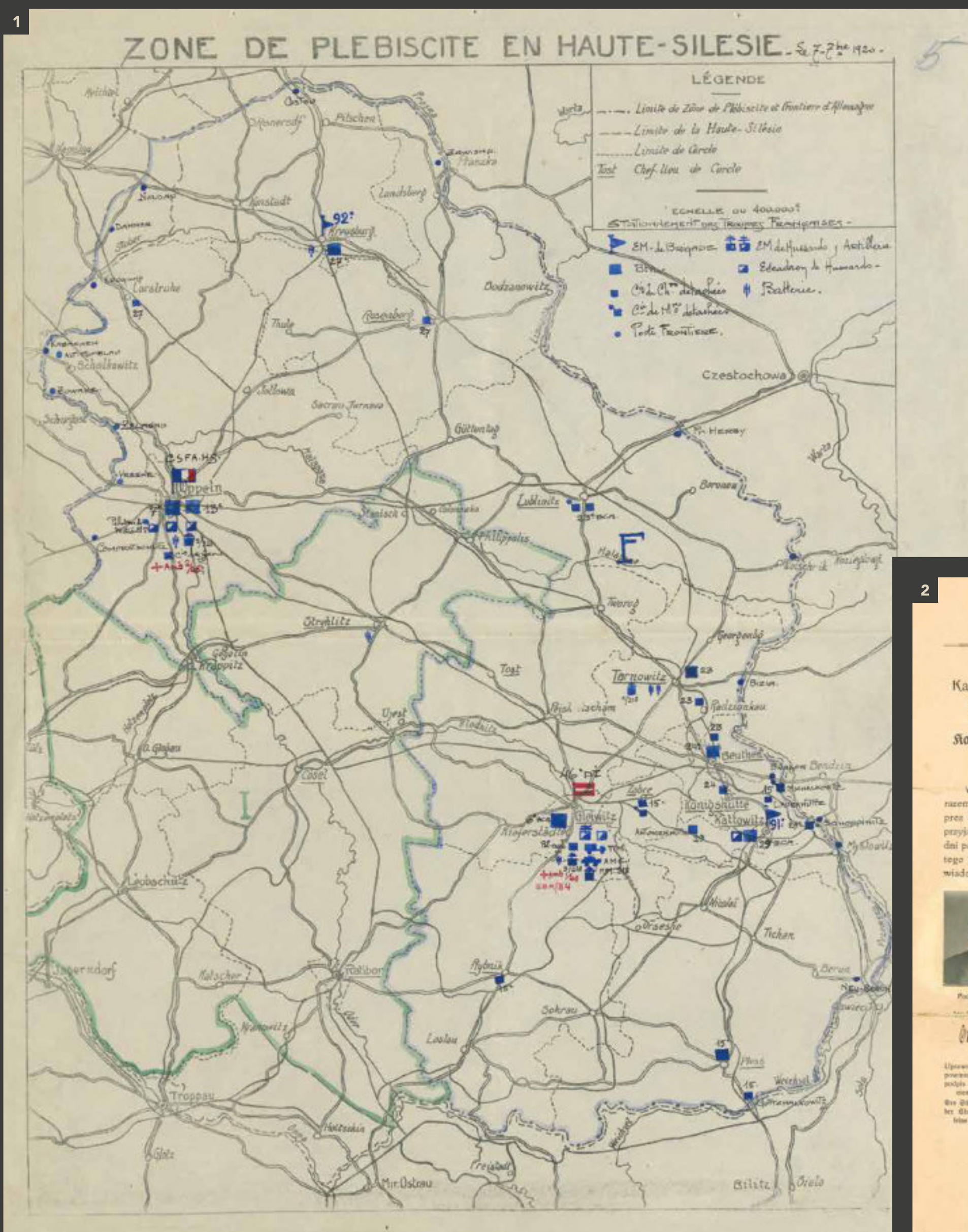
[Artykuł 25 i 34 regulaminu]

Wprowadzenie

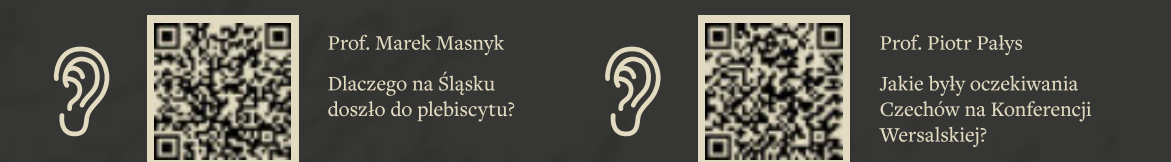
Prezentowana wystawa poświęcona jest wydarzeniom, które miały miejsce na Górnym Śląsku w latach 20. XX wieku. W tym szczególnym czasie stało się areną działań międzynarodowych. Plebiscyt objął swym zasięgiem obszar ówczesnej Rejencji Opolskiej z wyłączeniem powiatów grodzkowskiego, nyskiego, niemodlińskiego, zachodniej części prudnickiego oraz południowej części raciborskiego.

Materiał zamieszczony na planszach obejmuje jedynie fragment archiwaliów zgromadzonych w Archiwum Państwowym w Opolu. Należy zauważyć, że przechowywana w opolskim archiwum dokumentacja *Naczelnego Dowództwa Wojsk Sprzymierzonych na Górnym Śląsku* w przeważającej większości sporządzona jest w języku francuskim. We wspomnianym zespole odnaleźć można również raporty spisane w językach: angielskim, włoskim i polskim. Sytuację okresu plebiscytu obrazują materiały archiwalne skatalogowane w ramach takich zespołów jak *Rejencja Opolska* czy starostwa powiatowe poszczególnych powiatów. Nie można zapominać o bogatej literaturze przedmiotu. Wśród licznych publikacji wymienić możemy m. in. opracowania autorstwa Ryszarda Kaczmarka, Michała Lisa, Marka Masnyka, Tadeusza Skoczka, Kazimierza Popiolka, Piotra Pałysa, Jana Przewlockiego czy Sebastiana Rosenbauma. W tym miejscu wspomnieć trzeba także wydaną przez Ewę Wyglendę bibliografię *Górny Śląsk w latach 1918-1922*, która obejmuje około 4,5 tys. publikacji dotyczących okresu powstań śląskich i plebiscytu. Na uwagę zasługuje portal poświęcony powstańcom śląskimi www.powstancyslascy.pl, na którym prezentowane są materiały archiwalne obrazujące ten burzliwy okres w historii Górnego Śląska. Portal ten, przygotowany przez pracowników Archiwum Państwowego w Opolu i Katowicach, został uznany za Wydarzenie Historyczne Roku 2019 w kategorii *Edukacja i multimedia* w plebiscycie organizowanym przez Muzeum Historii Polski.

Na planszach wystawy znajdują Państwo również zaproszenie do wysłuchania rozmów z autorytetami naukowymi, profesorami z Uniwersytetu Opolskiego i Instytutu Śląskiego w Opolu, do których prowadzą umieszczone na planszach kody QR. Swoją wiedzę podzielili się profesorowie: Adriana Dawid, Marek Białokur, Mirosław Lenart, Michał Lis, Marek Masnyk, Piotr Pałys i Mariusz Patelski. W podobny sposób, poprzez kody QR, zapraszamy do oglądania filmów historycznych, które zostały zainscenizowane na potrzeby naszej wystawy. Ich scenariusze powstały na podstawie oryginalnych materiałów archiwalnych i choć niektóre z listów zostały napisane współcześnie, to bazują na informacjach sprzed 100 lat. Materiały audio i video zostały zamieszczone na stronie www.powstancyslascy.pl i będą dostępne dla słuchaczy i widzów również po zakończeniu ekspozycji.

1. Stręła obszaru plebiscytowego zaznaczona na mapie Górnego Śląska [Archiwum Państwowe w Opolu, sygn. 45/46/4]
2. Przepustka wydawana przez Międzysyjsunijną Komisję Rządzącą i Plebiscytową dla osób uprawnionych do głosowania, ale niezamieszkujących na Górnym Śląsku [Archiwum Państwowe w Opolu, sygn. 45/3180/1]
- 3-5. Karta cyrkulacyjna umożliwiająca swobodne przemieszczanie się na obszarze plebiscytowym [Archiwum Państwowe w Opolu, sygn. 45/1191/46712]

3. Mai 18 49